

EGÉSZSÉGÜGYI TERÜLETEN MŰKÖDŐ IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐI TESTÜLET

☒ Egészségügyi Tudományos Tanács – Belügyminisztérium 1903 Budapest, Pf.: 314.

Székhely: 1054 Budapest, Alkotmány u. 25.

☎ (36-1) 79-51050

<https://ett.aEEK.hu>

BESZÁMOLÓ

az Egészségügyi Területen Működő Igazságügyi Szakértői Testület

2022. évi tevékenységéről

Az Egészségügyi Tudományos Tanács Egészségügyi Területen Működő Igazságügyi Szakértői Testülete (ETT ISZT) hatályos megbízása 2021. május 20-i keltezéssel 5 évre szóló; ennél fogva a 2022. év tevékenységének első teljes éve. A Beszámoló az egy évet összefoglaló statisztikai adatokat, valamint az ehhez kapcsolódó értékelést tartalmazza.

1. Testületi működés

A Testület személyi összetétele egy tagjának halála (ld. alább!) miatt 38 főre csökkent.

Az ETT ISZT működését meghatározó jogszabályi környezet változatlan. A Testület továbbra is a 2018. október 17-én elfogadott ügyrend szerint működik. Az ISZT érdemi tevékenysége, tehát a testületi vélemények elkészítése a COVID-járvány kikényszerítette, s azóta bevált és megszokott, idő- valamint költségkímélő elektronikus ügymenetben zavartalan volt. A hatályos adatvédelmi jogszabályokra és az ETT belső adatvédelmi szabályozására tekintettel 2022. 01.01-től a Testület tagjai között elektronikusan továbbított dokumentumokat titkosítva kezeljük.

Az ETT ISZT is tapasztalta, hogy az Országos Kórházi Főigazgatóság a 2022. év végén nem teljesítette egyes megbízási díjra, illetve tiszteletdíjra vonatkozó szerződéses kötelezettségét (feltehetően a 2022 októberében elrendelt kormányzati „kifizetési stop” miatt). Vélhetően adminisztratív okok miatt ugyancsak elmaradás van az ETT ISZT tagjait érintő 2022. évi Magyar Igazságügyi Szakértői Kamarai tagdíjak rendezésében is.

2. A Testület és a kirendelő hatóságok kapcsolata

Az ETT ISZT korábbi jelentéseiben ismételt felhívta a figyelmet a szakértői kirendelések gyérülésére, illetve ennek lehetséges okaira és következményeire. Az ETT ISZT emiatt a tendenciaszerű, a jogbiztonságot is veszélyeztető jelenség miatt kezdeményezte az ETT Elnökségénél 2021 végén, hogy jöjjön létre az ETT Elnökség, illetve a szakminisztérium, valamint a kirendelésre jogosult Hatóságok között közvetlen kapcsolatfelvétel annak érdekében, hogy megálljon az esetszámok további esése, az ISZT további presztízsvesztése.

2022 első felében az ETT Elnöke ennek nyomán tárgyalta az országos rendőrfőkapitánnyal, valamint az Országos Bírói Hivatal (OBH) elnökével. A két megbeszélés „felemás eredményt” hozott. Pozitív következményként értékelhető, hogy az ISZT hamarosan felkérést kapott az Országos Rendőr-főkapitányság részéről egy továbbképző előadás tartására a szakértői tevékenység időszerűségeiről, amire 2022.05.19-én került sor az vezetői/parancsnoki értekezletén került sor Dr. Harsányi László előadásában. Tudomásunk (: Mandl József elnök úr tájékoztatása) szerint az OBH vezetője is egyetértett azzal az álláspontunkkal, amit az évek óta folyamatosan csökkenő esetszámok háttérével, illetve a tendencia lehetséges veszélyeivel kapcsolatosan kialakítottunk, és ígéretet kaptunk arra nézve, hogy a vezetése alá tartozók körében mindegyik felhívja a figyelmet. Megkeresésünk látszólag pozitív fogadtatásnak azonban váratlan következményét tapasztaltuk: egymást érik ugyanis azok a bírósági kirendelések, amelyeket vagy az ISZT egyes tagjainak *közvetlenül* címeznek, vagy amelyek ugyan az ISZT-hez érkeznek, ám olyan ügyszakaszban vannak, amikor *előzetes szakértői vélemény még nem* született. Informális tájékozódásunk alapján úgy tudjuk, ennek oka egy tartalmilag nem pontos vezetői körlevél lehet, amit a bíróságok illetékesei kaptak, s ebben arra hívják fel a figyelmüket, hogy az ETT ISZT „szabad kapacitásokat” ajánlott szakvélemények készítéséhez. Ezeknek a „kirendeléseknek” álláspontunk szerint nem tudtunk eleget tenni, a következő ok miatt. A 2016. évi CXXX. Tv. a polgári perrendtartásról (Pp) 315. § [Új szakértő kirendelése] az alábbiakat tartalmazza:

- (1) Ha a kirendelt szakértő szakvéleménye aggályos és az aggályosság a szakértő által adott felvilágosítás ellenére sem volt kiküszöbölhető, a bíróság indítványra új szakértőt rendel ki.
- (2) A bíróság szakértői testületet rendelhet ki, ha az új szakértő kirendelését követően további új szakértő kirendelésének van helye és a szakkérdés jogszabály alapján a szakértői testület szakterületébe tartozik. A szakértői testület által létrehozott bizottság tagjára a kirendelt szakértőre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni azzal, hogy a tárgyalásra a szakvélemény előterjesztésekor a bizottság által megjelölt bizottsági tag vagy a bizottság képviselője idézhető.

A Pp fenti jogszabályhelye alapján álláspontunk szerint *az ISZT kizárólag új szakértőként és testületként* rendelhető ki, ezért ezek alól a kirendelések alól – a Pp-re hivatkozva – felmentésünket kértük, amit a bíróságok el is fogadtak.

3. Új ügycsoport

Budapest Főváros Kormányhivatala 2022. 02.17-i dátummal küldött megkeresésében az ISZT közreműködését kérte transznemű személyek nem- illetve névváltoztatásával kapcsolatosan. Tájékoztatásuk szerint az eljárásrend 2017. január 1. napjával átkerült a Kormányhivatal

hatáskörébe, amely ezzel egy „szokásjogi rendszeren alapuló”, tehát jogilag nem szabályozott tevékenységet örökölt és vett át a jogelőd szervezettől. Ennek lényege az volt, hogy az érintettek a szakminisztérium által kidolgozott szakmai eljárásrend alapján egy-egy pszichiátriai, illetve klinikai szakpszichológiai szakvélemény, illetőleg egy, a születésükkor meghatározott nemüknek megfelelő – urológiai vagy nőgyógyászati – szakorvosi vélemény birtokában kérelmezheték a nem-változtatást, illetve bizonyították azt, hogy esetükben a transzszexualitás kórisméje áll fenn, és kezdeményezheték új nemük szerinti anyakönyvezésüket. A szakminisztérium (akkor: Emberi Erőforrások Minisztériuma=EMMI) a becsatolt dokumentumok orvos-szakmai elbírálása után, azok alapján tett javaslatot az ügyfél nem-változtatásának anyakönyvi bejegyzésére. Az EMMI azonban az Európai Parlament és Tanács személyes adatok kezeléséről szóló 2016. április 27-i (EU) 2016/679 rendeletének (GDPR) magyarországi hatálybalépése óta nem vizsgálta az ügyfelek egészségügyi iratait. A megkeresés idején a Kormányhivatal előtt 58 kérelmező ügye feküdt el, s e kérelmek érdemi, szakszerű elbírálásban kérték az ETT ISZT együttműködését. A megkeresésről tájékoztattuk az ETT Elnökségét, majd egyetértésükkel alakítottuk ki ezzel kapcsolatos álláspontunkat: miután az ETT ISZT tagjai, illetve az általa bevonható szakemberek között vannak olyanok, akik rendelkeznek Kormányhivatal által a nem-változtatási kérelmekkel kapcsolatban felteendő kérdések megválaszolásához szükséges szakértelemmel, *a már folyamatban lévő ügyekben* eleget teszünk a Kormányhivatal kirendeléseinek. Felhívtuk azonban a Kormányhivatal figyelmét arra, hogy a hatályos 2020. évi XXX. törvény 33. §. (3) értelmében a születési nemre vonatkozó anyakönyvi adat már nem változtatható meg, ezért a későbbiekben esetlegesen keletkező, nem-változtatásra irányuló kezdeményezésekkel kapcsolatosan az ETT ISZT nem lesz illetékes.

Lényegében ennek az új ügycsoportnak a – még 2023-ra is részben áthúzódó – hatása látható az össz-esetszám előző évihez képest mutatkozó emelkedésében.

4. Statisztika

Büntetőügyek

Foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés	1
Emberölés	2
Közúti baleset gondatlan okozásának vétsége	1
Testi sértés	3
Szexuális erőszak büntette	1
Garázdaság	3
Ittas/bódult állapotban elkövetett járművezetés	2

Hamis tanúzásra felhívás	1
Folytatólagosan elkövetett hamis vád büntette	1

Polgári ügyek

Kártérítési felelősség megállapítása (nem egészségügyi szolgáltató alperessel szemben), baleseti kártérítés iránt igény	8
Kártérítési felelősség megállapítása (egészségügyi szolgáltató alperessel szemben)	4

Közigazgatási határozat felülvizsgálata

Társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata (munkaképesség csökkenés, fogyatékosági támogatás, foglalkozási megbetegedés)	4
---	---

Nem- és utónév változtatás:	32
------------------------------------	----

Összesen: 63 db ügy

Felmentést kértünk: összesen 33 ügyben.

Az ETT ISZT fájdalommal búcsúzik 2022-ben elhunyt tagjaitól

Dr. Varga Tibor professor emeritus, a Testület korábbi elnöke és haláláig aktív tagja 2022. október 14-én távozott körünkből.

Korábbi testületi tagjaink közül Prof. dr. Alföldy Ferenc és Dr. Salacz Tamás professor emeritus is elhunyt 2022-ben.

Emléküket őrizzük!

Budapest, 2022. január 25.

Dr. Harsányi László
egyetemi tanár, elnök

Dr. med. et jur. Dósa Ágnes
egyetemi docens, titkár

